

Referat af møde i arbejdsgruppen Refshaleøen under Christianshavns Lokaludvalg den 18. januar 2023

Deltagere:

Henrik Vilsbøll, Asbjørn Kaasgaard, Henning Nielsen, Claus Bendixen, Preben Møller Whitt, Gert Vincent (ref.) og Christian Christensen.

Afbud:

Tine Ehlert, Jacob Fuchs, Marianne Olsen (deltager ad hoc).

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden.
2. Valg af referent.
3. Kommissorium for arbejdsgruppen.
4. Kommuneplanstrategi og kommuneplan 2024 og arbejdsgruppens ønsker til udviklingen på Refshaleøen.
5. Eventuelt.

1. Godkendelse af dagsorden

Ingen bemærkninger.

2. Valg af referent

Gert Vincent blev valgt.

3. Kommissorium for arbejdsgruppen

Henrik havde til mødet udarbejdet det i bilag 1 vedlagte udkast til kommissorium.

Ingen bemærkninger, hvorefter kommissoriet kommer på dagsordenen til lokaludvalgmødet den 25. januar.

4. Kommuneplanstrategi og kommuneplan 2024 og arbejdsgruppens ønsker til udviklingen på Refshaleøen

Henrik havde til mødet udarbejdet det i bilag 2 vedlagte dokument, som er indledningen til et dokument, der oplister arbejdsgruppens ønsker og ideer til udviklingen af Refshaleøen. Dokumentet skal i endelig form forelægges lokaludvalget.

Økonomiudvalget forventes at sende forslag til kommuneplanstrategi i intern høring til bl.a. lokaludvalgene i april med en forventet høringsfrist medio maj måned. Økonomiudvalgets behandling af sagen den 10. januar 2023 kan ses her: <https://www.kk.dk/dagsordener-og-referater/%C3%98konomiudvalget/m%C3%B8de-10012023/referat/punkt-5>

Kommissoriet for kommuneplanstrategien med temaer og dilemmaer er vedlagt som bilag 3. Ændringer til kommissoriet kan ses i referatet fra Økonomiudvalgets behandling den 10. januar.

Arbejdsgruppen opfordrede til, at udvalgene under lokaludvalget allerede nu gør sig overvejelser over relevante input til høringsvar, selvom vi endnu ikke kender udkastet til kommuneplanstrategien.

Vi blev enige om, at vi bruger de kommende møder til at udarbejde dokumentet – gerne så det kan være klar til forelæggelse for CLU til marts-mødet.

Vi besluttede, at vi metodisk vil udarbejde dokumentet ved at drøfte vores indholdsmæssige ønsker til de 7 dogmer, som Refshaleøens Ejendomsselskab netop har fremlagt.

Vi vil også indarbejde vores bekymringer og eventuelle skepsis i dokumentet.

Ejendomsselskabet har planlagt 2 åbne værkstedsmøder om Refshaleøens udvikling, hhv. 4. februar og 4. marts 2023. Henrik, Asbjørn, Claus og Preben har tilmeldt sig. Gert og Henning kan ikke deltage.

Arbejdsgruppen drøftede i øvrigt følgende:

- Der forventes etableret et formelt samarbejde mellem Refshaleøens Ejendomsselskab og By & Havn.
- Dogme 2 om kulturarv og historie; man har allerede ødelagt tørdokken.
- Der opleves nogle tilfælde af meget store huslejestigninger, og hvilke konsekvenser får det for lejerne, særligt hvis man gerne vil bevare det eksisterende miljø.
- Dogmerne er gode at kommunikere, men hvad betyder de i realiteten, f.eks. i forhold til antallet af boliger.
- Hvor åben er processen reelt, når der også indgår et fagligt ekspertudvalg. Hvor meget kommer borgernes holdninger til at vægte i forhold til fagkundskaben?

Beslutning og aftaler:

- **Henrik** kontakter ejendomsselskabet og hører om deres forventning til antallet af deltagere i den følgegruppe, som ejendomsselskabet har indbudt lokaludvalget til. Kan hele arbejdsgruppen sidde i følgegruppen?
- På næste møde drøfter vi de tre første dogmer og vores tanker om, hvad de kan rumme. Dette skal indgå i det dokument, som vi udarbejder til lokaludvalget. Arbejdsgruppens medlemmer må gerne forberede input inden mødet.
- På næste møde tager vi hul på en oversigt over vores bekymringer. Denne skal også indgå i dokumentet til lokaludvalget. Listen skal bruges til at få af- eller bekræftet bekymringerne.
- **Henning** går i gang med at lave en oversigt over bygninger på Refshaleøen, og hvilke der i et historisk perspektiv bør bevares.
- **Asbjørn** tager kontakt til Pihlmann Architects, der bl.a. arbejder med at genbruge eksisterende bygninger i nye projekter. De har et kontor på Refshaleøen. Eksempler på projekter kan ses her: <https://arkitektforeningen.dk/nyheder/unge-arkitekter-saetter-nye-standarder-for-baeredygtighed/>
- Asbjørn fremsender link til lokalplan Refshaleøen tillæg 1, 2014. Er modtaget efter mødet: <https://www.kk.dk/sites/default/files/agenda/20815ce7-9f15-4e9f-80fa-2edbc9b09b76/8b1150ab-497e-41cb-b327-9f321589954b-bilag-2.pdf>
- Vi tager på ekskursion til Refshaleøen. **Asbjørn** kontakter Kim Bersten, der er tidligere B&W-ansat mhp. rundvisning. Han skal sandsynligvis have et mindre honorar. Vi satser på, at ekskursion begynder kl. 14, mens det endnu er lyst.

Næste møde er 15. februar kl. 17.00 i beboerhuset.

Asbjørn undersøger, om rundvisningen kan ligge på samme dag.

Bilag:

1. Kommissorium for arbejdsgruppen
2. Indledende tekst til arbejdsgruppens dokument om ønsker til udviklingen på Refshaleøen
3. Kommissorium for kommuneplanstrategi 2023

Bilag 1

KOMMISSORIUM FOR ARBEJDSGRUPPEN REFSHALEØEN

- UNDER CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALG

Tovholder: Henrik Vilsbøll, medlem af Christianshavns Lokaludvalg

PRIMÆRE ARBEJDSOMRÅDER:

Arbejdsgruppen skal arbejde for, at udviklingen af Refshaleøen sker med inddragelse af og under hensyntagen til Christianshavnernes interesser.

I dette arbejde vil arbejdsgruppen inddrage relevante fagfolk, interesseorganisationer, foreninger, virksomheder, beboerforeninger, borgere osv. i arbejdet. Arbejdsgruppen skal – med henblik på at skabe forståelse for de lokale interesser vedr. udviklingen af Refshaleøen – desuden etablere relationer til bl.a.

- Medlemmer af Borgerrepræsentationen, medlemmer af Folketinget og medlemmer af Regeringen.
- Embedsfolk i kommunen og staten.
- Ledende medarbejdere i selskaberne, der ejer Refshaleøen, bl.a. Ejendomsselskabet Refshaleøen og By & Havn.

Arbejdsgruppen vil efter behov afholde borgerdialog/-høringer om udviklingen af Refshaleøen.

HVAD ER CHRISTIANSHAVNERNES INTERESSER I FORHOLD TIL REFSHALEØEN:

Udviklingen af Refshaleøen giver en unik mulighed for at planlægge et stort byareal på en ny måde, hvor en mere fri og spontan byudvikling kan stå i centrum. Frem for et modernistisk bebygget kvarter kan der tages udgangspunkt i områdets historiske bygninger og funktioner, og der kan gøres plads til rekreative grønne arealer til københavnere.

Refshaleøen har en stor samhørighed til Christianshavn, og Christianshavnerne har væsentlig interesse i at deltage i øens udvikling. Arbejdsgruppen skal i videst muligt omfang indfange og videreudvikle Christianshavnernes ideer og visioner for Refshaleøen, samt konstant arbejde for, at Christianshavnerne deltager i og har indflydelse på udviklingsprocessen for Refshaleøen.

ARBEJDSMÅDE:

Arbejdsgruppen arbejder selvstændigt indenfor de godkendte arbejdsområder.

Ønsker arbejdsgruppen at optage arbejdsområder, der ikke er specificeret ovenfor, udfærdiger arbejdsgruppen en indstilling herom til lokaludvalgets godkendelse.

Arbejdsgruppen udarbejder løbende en arbejdsplan for at synliggøre arbejdsgruppens initiativer og resultater.

Arbejdsgruppen kan nedsætte underarbejdsgrupper, som referer til arbejdsgruppen.

TOVHOLDEREN:

- Er bindeled mellem lokaludvalget og arbejdsgruppen.
- Det er tovholderens ansvar, at arbejdsgruppens møder indkaldes rettidigt og til alle medlemmer (evt. med sekretariatets hjælp) og at arbejdsgruppens forhandlinger forløber på en hensigtsmæssig måde.
- Tovholderen er ansvarlig for at holde sig grundigt orienteret i arbejdsgruppens områder – både i og udenfor lokaludvalgsmøderne – og er også ansvarlig for afrapportering til lokaludvalget og for, at arbejdsgruppens forhandlinger altid har dækning i et mandat fra lokaludvalget.
- Ved afrapportering er det vigtigt, at tovholderen også sikre, at mindretalssynspunkter kommer til lokaludvalgets kendskab.

GODKENDELSE:

- **Kommissoriet har været behandlet på arbejdsgruppens møde den**
- **Vedtaget på lokaludvalgets møde den**

Bilag 2

CHRISTIANSHAVNS LOKALUDVALG

Forslag til Kommuneplanstrategi 2023

Refshaleøen

Udviklingen af Refshaleøen giver en unik mulighed for at planlægge et stort byareal på en måde, hvor en mere fri og spontan byudvikling kan stå i centrum. Frem for et modernistisk bebygget kvarter kan der tages udgangspunkt i områdets historiske bygninger og funktioner, og der kan gøres plads til rekreative grønne arealer til københavnernes.

Hvis Refshaleøen skal være et attraktivt område må der være en god sammenhæng mellem det æstetiske – byggetekniske – brugsmæssige.

Refshaleøen har en stor samhørighed til Christianshavn, og christianshavnerne har en væsentlig interesse i at deltage i øens udvikling, og har en klar forventning om at være med i udviklingsprocessen fra begyndelsen.

Christianshavns Lokaludvalg har i forbindelse med udarbejdelsen af en ny bydelsplan fået lavet en borgerpanelundersøgelse vedr. Refshaleøen, som giver et fint indtryk af hvad borgerne i borgerpanelundersøgelsen har af prioriteringer.

- Natur, 67%
- Boliger i forskellige prisklasser, 49%
- Studie- og ungdomsboliger, 47%
- Boliger i forskellige størrelser, 33%
- Plejecenter, 33%
- Sportsfaciliteter, 29%
- Butikker, 28%
- Kolonihaver, 24%
- Tiny houses, 21%
- Højhuse, 3%
- Andre forslag, 6%

På Refshaleøen er der med cirka 200 lejere skabt en ny social og kulturel infrastruktur, som kan danne grundlaget for fremtidens byudvikling.

Gennemsnitligt er der 6.000 mennesker der har deres daglige gang og aktiviteter på Refshaleøen, og op imod 2 mio. besøgende årligt.

Opfordringen må derfor være at tage mange af de kreative lejere med i udviklingsprocessen fra begyndelsen.

Bilag 3

ØKF Team Planlægning (2387)
Økonomiforvaltningen

Notat

Bilag 1

Kommissorium for Kommuneplanstrategi 2023

Borgerrepræsentation skal ifølge Planloven offentliggøre en ny kommuneplanstrategi inden udgangen af 2023. Formålet med kommuneplanstrategien er at igangsætte en dialog med byens borgere, erhvervsliv og civilsamfund om den politiske byvision og strategiske retning for byens fysiske udvikling inden kommuneplanen udarbejdes.

Kommuneplanstrategiens overordnede visioner, mål og strategiske retning følges op af en fuld revision af kommuneplanen, hvori planstrategiens indhold udmøntes.

Formålet med kommuneplanstrategiens indførelse i planloven var blandt andet at opnå et større folkeligt og kommunalt engagement i planlægningen. Den vedtagne Kommuneplanstrategi 2023 og borgerinddragelsen i forbindelse hermed vil derfor udgøre kommissoriet for den efterfølgende udarbejdelse af Kommuneplan 2024.

Temaer i Kommuneplanstrategi 2023

Følgende temaer er udarbejdet med baggrund i den tidlige inddragelse udført i 2022:

1. Hovedstadens byudvikling og mobilitet
2. Boliger og sammenhængende by
3. En by med erhverv og studiemiljø
4. Klimaby med plads til natur, kultur og fritid
5. Udvikling med respekt for byens sjæl

Det bemærkes, at der i de efterfølgende afsnit ikke er tale om en udtømmende fremstilling af indholdet, men at der på et overordnet niveau beskrives udvalgte emner i forslag til Kommuneplanstrategi 2023.

Som led i den kommende høringsproces af Kommuneplanstrategi 2023 arbejdes der med dilemmaspørgsmål om byens udvikling. Formålet er at rammesætte de udfordringer, som byen står overfor og invitere til debat herom. Det bemærkes, at de enkelte spørgsmål er fordelt under hvert tema.

Hovedstadens byudvikling og mobilitet

Dette tema vil fokusere på byens rolle i regionen, og hvordan Københavns Kommune kan arbejde for at styrke det regionale samarbejde på tværs af kommunegrænserne og arbejde for en bæredygtig og

04-01-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 19397

Dokumentnummer i F2
2417337

Sagsnummer eDoc
2022-0396853

Sagsbehandler
Sophus August Jakobsen Bojes

ØKF Team Planlægning (2387)

klimavenlig mobilitet og infrastruktur, der understøtter udviklingen i regionen. Samtidig vil temaet belyse emner som befolkningsudvikling, bosætningsmønstre, mobilitetsformer og pendling mv.

Emne	Dilemmaspørgsmål
<i>Hovedstadens byudvikling</i>	Hvordan styrker vi sammenhængende udvikling og planlægning i hovedstadsområdet og hvad er de vigtigste hensyn?
<i>Mobilitet</i>	Hvordan ser fremtidens mobilitet ud i byen med plads til mere kollektiv transport, cyklisme, gang og mulighed for fortsat at køre bil i byen?

Boliger og sammenhængende by

Dette tema vil fokusere på den store efterspørgsel på boliger til københavnernes forskellige livsfaser, familieformer samt ønsket om et boligmarked, som tilvejebringer betalbare boliger. Heri indgår der en sammenhæng til befolkningsudviklingen i kommunen, da den gældende kommuneplanstrategi såvel som den efterfølgende kommuneplan har som mål at tilvejebringe tilstrækkeligt med boliger til københavnernes. Der sættes også fokus på, hvordan vi kan fastholde forskellighed og mangfoldighed i byens bydele, og sikre tryghed og social balance i dele af byen. Derudover vil emner som sundhed og en tilgængelig by være en del af temaet.

Emne	Dilemmaspørgsmål
<i>Boliger</i>	Hvordan skaber vi et boligmarked med adgang for alle, når byen hvert år vokser med mange nye borgere?
<i>Boliger</i>	Hvor kan der skabes rammer for udvikling af nye bykvarterer eller opførsel af nye boliger i eksisterende byområder?
<i>Sammenhængende by</i>	Hvordan kan vi fastholde bydelenes forskelligheder og mangfoldighed, og samtidig sikre tryghed og social balance i alle dele af byen?

En by med erhverv og studiemiljø

Dette tema vil fokusere på byens arbejdspladser, erhverv, uddannelsesinstitutioner og turisme. Temaet vil sætte retning for, hvordan byen arbejder med at skabe gode rammer for de mange arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, herunder hvordan der fortsat kan understøttes en stationsnær planlægning for større arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, som bidrager til en bæredygtig byudvikling. Det belyses derudover, hvordan der kan sikres plads til håndværkerhverv, værksteder samt kreative erhverv, samt hvordan disse erhverv kan sameksistere med nye boligkvarterer. Endelig berøres detailhandlens rolle i at sikre byliv i byens bymidter og hvordan der kan arbejdes med en bæredygtig turisme, herunder planlægning for nyt hotelbyggeri.

Emne	Dilemmaspørgsmål
<i>Erhverv</i>	Hvordan fastholdes en bred sammensætning af virksomheder i byen, og hvordan sikres plads til traditionelle håndværk- og kreative virksomheder i både den eksisterende by og nye byområder?
<i>Turisme</i>	Hvilke tiltag kan der gøres for at skabe en bæredygtig turisme, hvor der både er plads til byens hverdagsliv og besøgende udefra?

Klimaby med plads til natur, kultur og fritid

Dette tema vil fokusere på, hvordan Københavns Kommune sammen med byens aktører kan arbejde for at indfri de ambitiøse klima-, natur- og CO2-mål. Kommuneplanstrategien vil bygge videre på arbejdet med en ny biodiversitetsstrategi, afstandsmål til grønne områder, den grønne arealplan, og handleplaner for delebiler og ladestandere. Derudover står København overfor en stor opgave med at tilvejebringe en plan for stormflodssikring, plads til bæredygtig varmforsyning, og en ny klimaplan, og disse emner vil ligeledes blive behandlet i dette tema.

Behovet for at fremme flere tilbud inden for kultur- og fritid vil være et omdrejningspunkt både for planlægningen af nye byudviklingsområder såvel som i udvikling af den eksisterende by. Sammentænkning med fritidsliv og idræt i byens grønne områder vil heri blive belyst.

Emne	Dilemmaspørgsmål
<i>Klima</i>	Hvordan bidrager byen til klimaløsninger og bruger den grønne omstilling som et aktiv til at udvikle fremtidens bæredygtige by??
<i>Natur og fritidsliv</i>	Hvordan udvikler vi områder i byen, hvor der både er plads til vild natur og til aktiv brug af arealerne til kultur, idræt og udeliv?

Udvikling med respekt for byens sjæl

Dette tema vil fokusere på, hvordan Københavns Kommune kan arbejde med en byudvikling, der sker med respekt for byens sjæl og kulturarv, men samtidig ser muligheder i at transformere og genanvende bygnin-ger, så de kan indgå som aktiver i en by der udvikler sig. Heri vil forslag til udpegning nye kulturmiljøer indgå.

Emne	Dilemmaspørgsmål
<i>Byens sjæl og kulturarv</i>	Hvordan skaber vi en byudvikling, der bevarer byens sjæl og kulturarv samtidig med, at der kan opføres nye boliger og erhvervsbyggeri?

Sammenhæng til øvrig planlægning

Planloven foreskriver, at kommuneplanstrategien skal omfatte oplysninger om den gennemførte planlægning siden seneste kommuneplanrevision. Dette indebærer en samlet vurdering af planlægningen siden Kommuneplan 2019 blev vedtaget og en oversigt over vedtagne lokalplaner, lokalplantillæg og kommuneplantillæg.

Under selve udarbejdelsen af Kommuneplanstrategi 2023 sikrer Økonomiforvaltningen via inddragelse af kommunens forvaltninger, at øvrige relevante strategier og planer tages i betragtning i forhold til udkast til kommuneplanstrategien. Dette gælder ligeledes lokaludvalgenes bydelsplaner.

Tidsplan for politisk behandling af Kommuneplanstrategi 2023

Følgende tidsplan er udarbejdet på baggrund af den tids- og procesplan, som Økonomiudvalget (ØU) godkendte den 29. marts 2022. Tidsplanen tager højde for, at Borgerrepræsentationen (BR) ifølge Planloven skal offentliggøre kommuneplanstrategien inden udgangen af 2023. Det bemærkes, at forvaltningen i tidsplanen har indlagt behandling af drøftelsesindstillinger i Økonomiudvalget før igangsættelse af intern høring samt før behandling af endeligt forslag til kommuneplanstrategi.

2023	
Februar	ØU-drøftelse af udkast til Kommuneplanstrategi 2023
Marts	ØU godkender udkast til Kommuneplanstrategi 2023 til intern høring i 8 uger
April	Intern høring starter og følgende høres: Fagudvalg, råd og lokaludvalg
Maj	Intern høring forventes afsluttet medio maj
Juni	ØU-behandling af forslag til Kommuneplanstrategi 2023 BR-behandling af forslag til Kommuneplanstrategi 2023 til offentlig høring i 8 uger
Juli	Grundet sommerferie tæller juli ikke med i den offentlige høring, selvom strategien er offentligt tilgængelig
August	Offentlig høring
Sep-tember	Offentlig høring
Novem-ber	ØU-drøftelse samt vedtagelse af Kommuneplanstrategi 2023

Decem-ber	BR-vedtagelse af Kommuneplanstrategi 2023
2024	
	Kommuneplan 2024